

BEZROBOTNI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W WIELKOPOLSCE W 2021 ROKU

Leszno, marzec 2022 r.

Osoby z niepełnosprawnością, pozostające bez zatrudnienia, znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Deficyty, wynikające z ograniczonej sprawności, niejednokrotnie uniemożliwiają wykonywanie pracy zgodnej z kwalifikacjami, posiadanym doświadczeniem lub preferencjami. Realizowane przez powiatowe urzędy pracy działania na rzecz aktywizacji zawodowej umożliwiają osobom z niepełnosprawnością zdobycie zatrudnienia, doświadczenia lub nowych umiejętności adekwatnych do wymogów rynku pracy.

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności przyznają następujące stopnie niepełnosprawności:

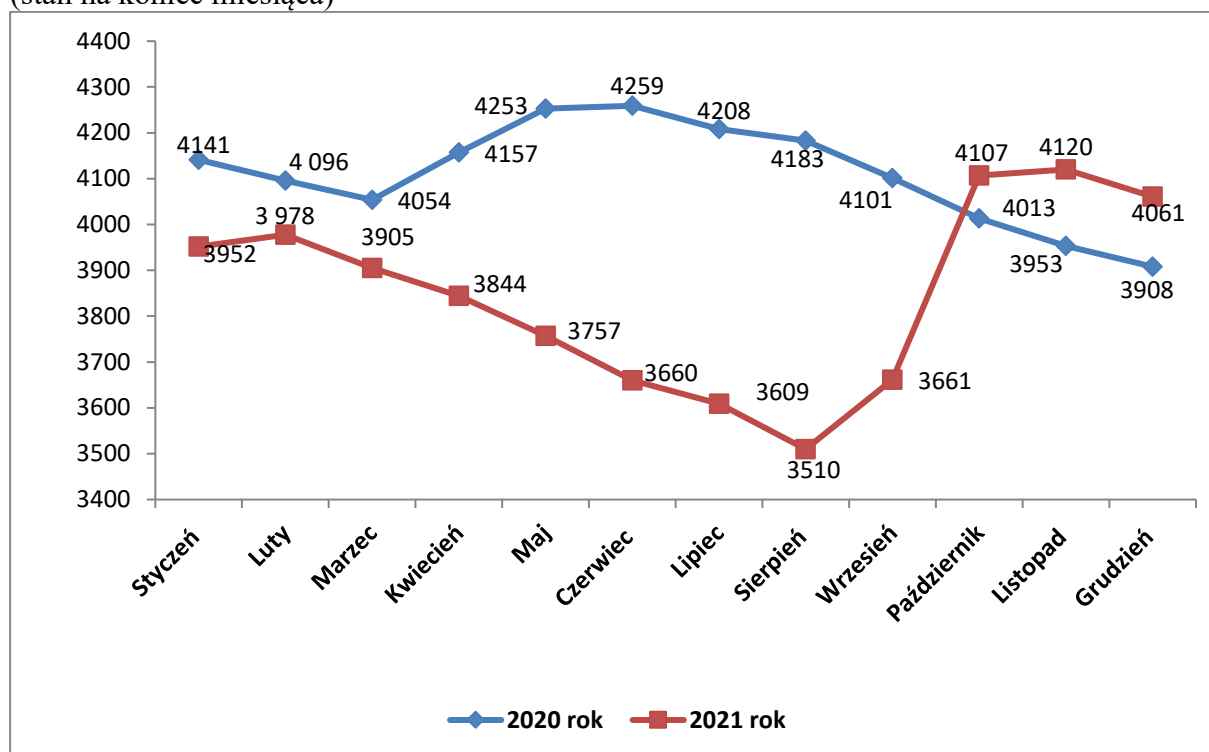
1. **znaczny** – przyznawany jest osobie z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy lub zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki, pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
2. **umiarkowany** – przyznawany jest osobie z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną w warunkach pracy chronionej lub wymagającą częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
3. **lekki** – przyznawany jest osobie z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu ze zdolnością, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych lub środków technicznych.

1. Liczba i struktura osób z niepełnosprawnością na wielkopolskim rynku pracy

Analiza stanu bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnością ukazuje zmienny trend w liczbie zarejestrowanych w urzędach pracy w latach 2020-2021.

W końcu grudnia 2021 roku zarejestrowanych było 4 061 bezrobotnych z niepełnosprawnością, w tym 2 018 kobiet. W analogicznym miesiącu roku poprzedniego liczba ta była niższa o 153 osoby. Od września do listopada 2021 roku odnotowuje się wzrost rejestracji osób z niepełnosprawnością w powiatowych urzędach pracy. Największy przyrost bezrobotnych z niepełnosprawnością, w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił w listopadzie 2021 roku (o 167 osób).

Wykres 1. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością w Wielkopolsce w latach 2020-2021 (stan na koniec miesiąca)

Widoczny od lutego do sierpnia 2021 roku, spadek rejestracji osób z niepełnosprawnością, wiązać się może z polepszeniem kondycji większości obszarów gospodarczych w znacznej części powiatów województwa wielkopolskiego i tym samym zmniejszającym się wpływem pandemii wirusa SARS-COV-2 na rynek pracy. Niemal dwa lata funkcjonowania firm w otoczeniu pandemii, zmusiło przedsiębiorców do wypracowania i wdrożenia dogodnych rozwiązań, umożliwiających prowadzenie działalności w sytuacji większego zagrożenia zachorowaniem pracowników. Stąd obserwowany w pierwszej części roku pozytywny trend zmniejszających się rejestracji osób z niepełnosprawnością spowodowany najprawdopodobniej podejmowaniem zatrudnienia. Z kolei od września 2021 roku obserwowany jest wzrost rejestracji bezrobotnych osób z niepełnosprawnością. Na podstawie informacji uzyskanych z powiatowych urzędów pracy, gdzie liczba rejestracji jest największa, tj. w Poznaniu, Kaliszu, Gnieźnie i Koninie, nie można jednoznacznie wskazać przyczyn zwiększonej rejestracji osób z niepełnosprawnością. Najczęściej jako prawdopodobne przyczyny wskazywane są sezonowość podejmowanego zatrudnienia i nieprzedłużanie umów o pracę. Pracownicy takich sektorów, jak między innymi: rolnictwo, sadownictwo, ogrodnictwo, turystyka, gastronomia czy budownictwo, najprawdopodobniej wraz z końcem sezonu tracą zatrudnienie z powodu upływu okresu zatrudnienia. Nieprzedłużanie umów pracownikom może wynikać też z obawy pracodawców przed wprowadzeniem kolejnych obostrzeń związanych z jesienno-zimową falą zachorowań na Covid-19. Zaobserwowany trend

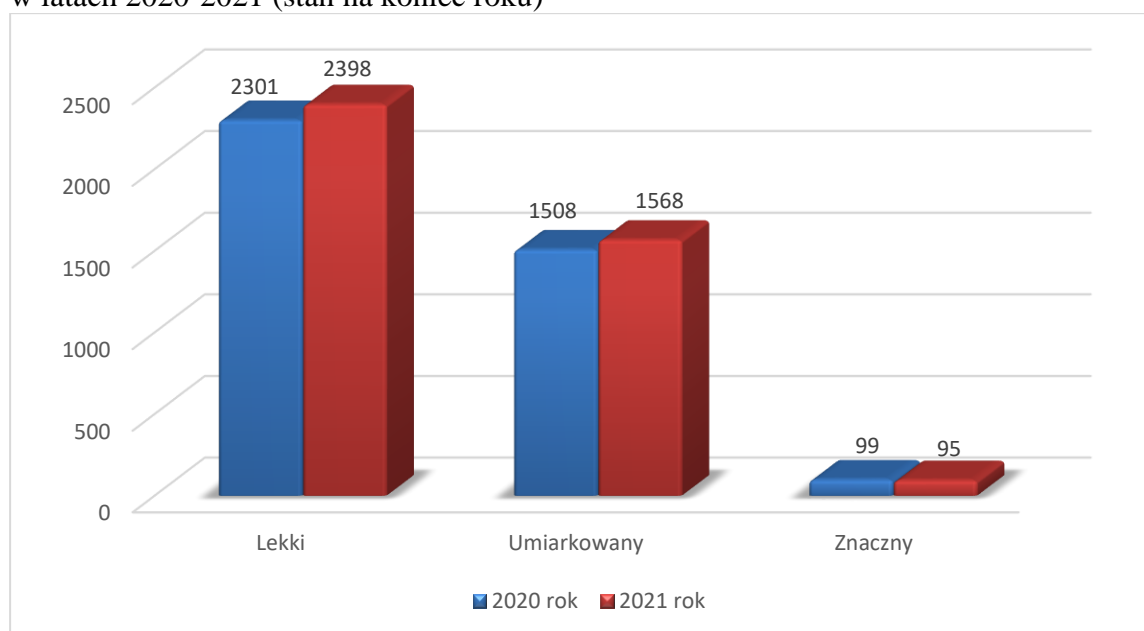
w 2021 roku, związany najpierw ze spadkiem, a później z większą liczbą rejestracji osób z niepełnosprawnością, występował też przed pandemią w roku 2019.

Poniżej przedstawiona została struktura osób bezrobotnych z niepełnosprawnością w województwie wielkopolskim, według kryteriów: wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy.

➤ stopień niepełnosprawności

Osoby niepełnosprawne posiadają orzeczenie ustalające stopień ich niepełnosprawności, określane jako lekki, umiarkowany bądź znaczny. W 2021 roku liczba osób bezrobotnych z lekkim stopniem niepełnosprawności wynosiła 2 398, a ze stopniem umiarkowanym zarejestrowano 1 568 bezrobotnych z niepełnosprawnością. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku, w każdej grupie nastąpił wzrost odpowiednio o 97 i 60 osób. Natomiast widoczny jest nieznaczny spadek liczby bezrobotnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności o 4 osoby w porównaniu do 2020 roku.

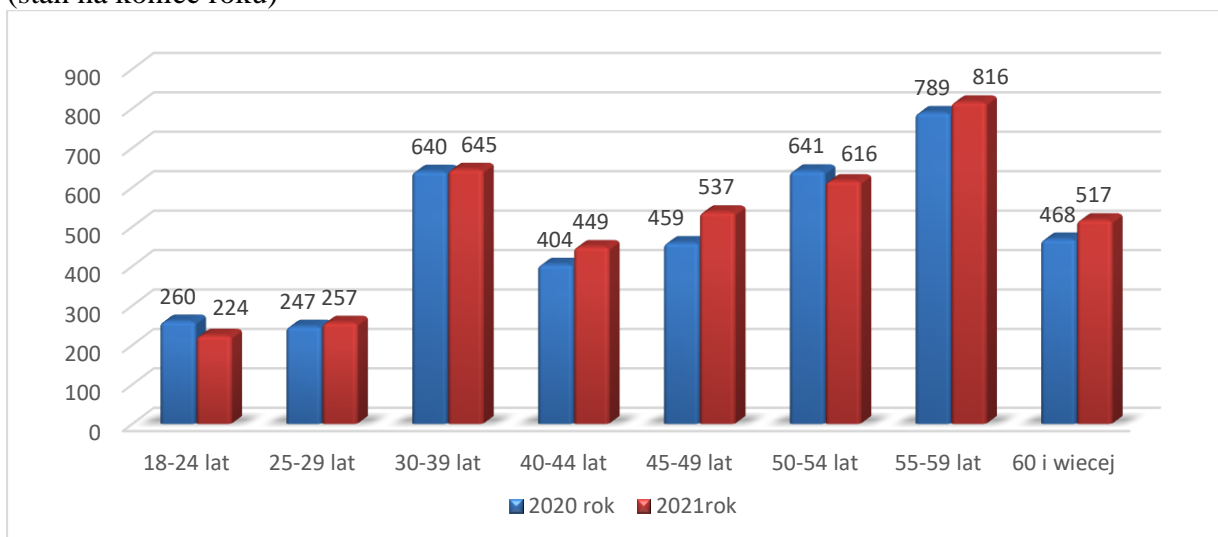
Wykres 2. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością według stopnia niepełnosprawności w latach 2020-2021 (stan na koniec roku)

➤ wiek

Dominująca grupa bezrobotnych z niepełnosprawnością występuje w przedziale wiekowym 55-59 lat (816 osób), analogicznie jak w 2020 roku. Najmniej liczna grupa to przedział 18-24, tj. 224 osoby.

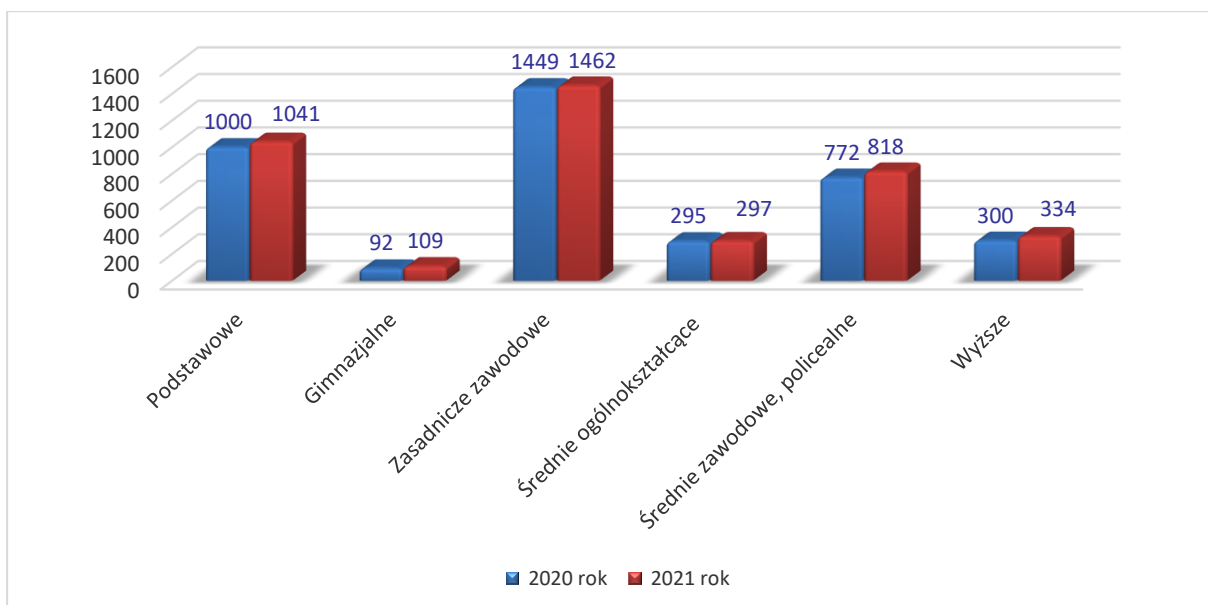
Wykres 3. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością według wieku w latach 2020-2021 (stan na koniec roku)

➤ wykształcenie

Podobnie jak w roku 2020, najwięcej osób bezrobotnych z niepełnosprawnością posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (1 462 osób) i podstawowe (1 041 osoby). Osoby z wykształceniem gimnazjalnym stanowiły najmniej liczną grupę, tj. 109 osób (liczba ta wzrosła o 17 w stosunku do 2020 roku).

Wykres 4. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością według poziomu wykształcenia w latach 2020-2021 (stan na koniec roku)

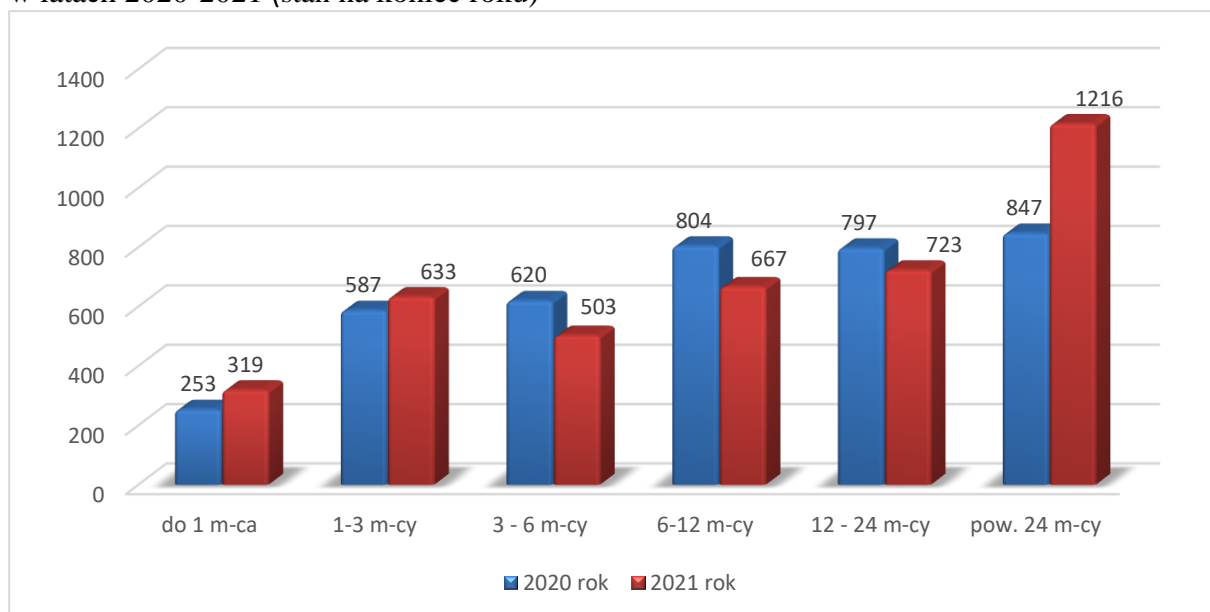

➤ czas pozostawania bez pracy

W 2021 roku najliczniejsza grupa bezrobotnych z niepełnosprawnością, czyli 1 216 osób, znajdowała się w rejestrach powiatowych urzędów pracy powyżej 24 miesięcy. Odnosząc się do tych danych, widoczny jest trend, iż w grupie osób bezrobotnych z niepełnosprawnością przeważają osoby długotrwale bezrobotne. Można przypuszczać, że osoby z niepełnosprawnością mają znacznie utrudnioną drogę do podjęcia zatrudnienia, co przekłada się na czas pozostawania bez pracy.

W przedziale do 1 miesiąca i 1-3 miesięcy pozostawania bez pracy odnotowano wzrost liczby osób zarejestrowanych, odpowiednio o 66 i 46 bezrobotnych osób z niepełnosprawnością. Z kolei największy spadek widoczny jest w przedziale 6-12 miesięcy. W analizowanym okresie ich liczba wynosiła 667 osób i jest niższa o 137 osób w porównaniu do 2020 roku.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością według czasu pozostawania bez pracy w latach 2020-2021 (stan na koniec roku)

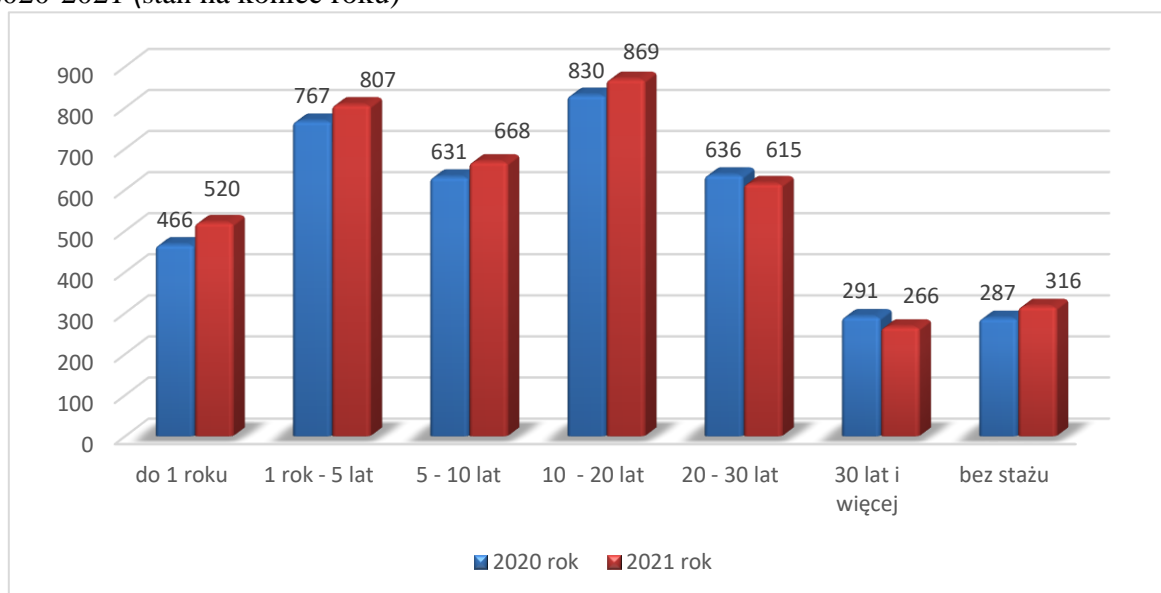

➤ staż pracy

W 2021 roku najliczniejsza grupa bezrobotnych z niepełnosprawnością posiadała doświadczenie zawodowe w przedziale 10-20 lat stażu pracy (869 osób). Grupa ta również w 2020 roku stanowiła większość, w ciągu roku liczba ta zwiększyła się o 39 osób.

Najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni z niepełnosprawnością posiadający staż pracy 30 lat i więcej.

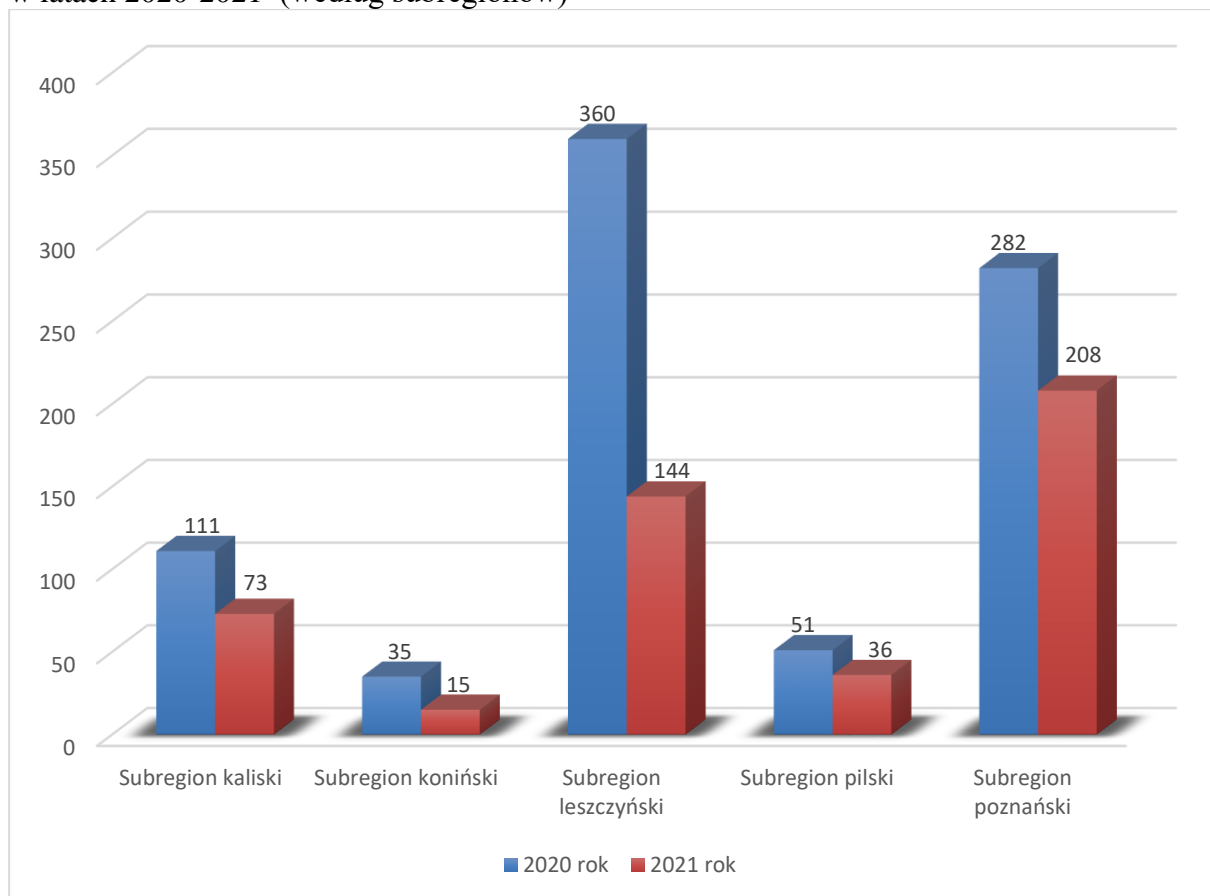
Wykres 6. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnością według stażu pracy w latach 2020-2021 (stan na koniec roku)

2. Zwolnienia z zakładów pracy

W 2021 roku z zakładów pracy Wielkopolski zostało zwolnionych 476 osób z niepełnosprawnością. W porównaniu z analogicznym okresem 2020 roku stanowi to spadek o 363 osoby. Największą liczbę zwolnionych osób odnotowano w subregionie poznańskim (208 osób) i leszczyńskim (144 osoby). Zdecydowanie mniej osób straciło pracę w subregionie kaliskim (73 osoby), pilskim (36 osób) oraz konińskim (15 osób). W 2021 roku liczba zwolnionych osób spadła we wszystkich subregionach, najbardziej w leszczyńskim (o 216 osób) oraz poznańskim (o 74 osoby). Niewątpliwie wzmożone zwolnienia w roku 2020, w większości z powiatów, były spowodowane trudną sytuacją na rynku pracy wywołaną przez epidemię COVID-19, która zdecydowanie poprawiła się w roku 2021.

Wykres 7. Osoby z niepełnosprawnością zwolnione z zakładów pracy w Wielkopolsce w latach 2020-2021 (według subregionów)

Największą liczbę zwolnionych osób z niepełnosprawnością w 2021 roku, notuje się w powiecie wolsztyńskim (93 osoby), grodziskim (71 osób), nowotomyskim (70 osób), krotoszyńskim (54 osoby) i rawickim (38 osób). W dalszej kolejności znajdują się powiaty: wrzesiński (17 osób), chodzieski (16 osób), poznański (16 osób), śremski (15 osób) oraz kościański (11 osób). W następnym piętnastu powiatach zwolnionych zostało jedynie po kilka osób. Nie odnotowano zwolnień w powiatach: czarnkowsko-trzcianeckim, obornickim, gnieźnieńskim, konińskim, leszczyńskim i pleszewskim.

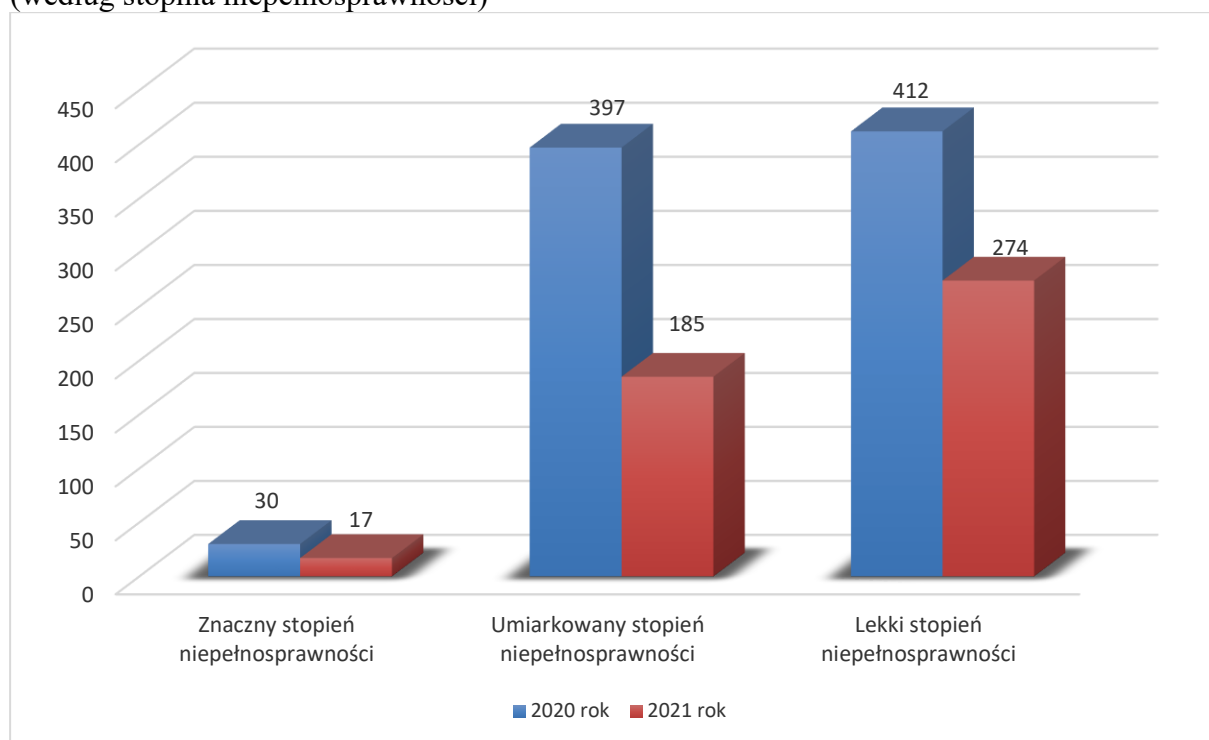
Tabela 1. Zwolnienia osób z niepełnosprawnością w powiatach Wielkopolski w 2021 roku

Powiat	Liczba osób
Wolsztyński	93
Grodziski	71
Nowotomyski	70
Krotoszyński	54
Rawicki	38
Wrzesiński	17
Chodzieski	16
Poznański	16
Śremski	15
Kościański	11
Ostrowski	8
Pilski	8
Szamotulski	8
Wągrowiecki	7
Słupecki	6
Średzki	6
Kolski	5
Międzychodzki	5
Złotowski	5
Jarociński	4
Turecki	4
Kaliski	3
Ostrzeszowski	3
Gostyński	2
Kępiński	1
Razem	476

Analiza zwolnień osób z zakładów pracy, pod względem stopnia niepełnosprawności, ukazuje, że największą grupę stanowiły osoby z niepełnosprawnością z lekkim i umiarkowanym stopniem, a najmniejszą ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W porównaniu do poprzedniego roku zauważa się znaczny spadek zwolnień wśród osób ze wszystkimi stopniami niepełnosprawności. Największy spadek widać pośród osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (o 212 osób) oraz lekkim (o 138 osób).

Wykres 8. Zwolnienia z zakładów pracy osób z niepełnosprawnością w latach 2020-2021 (według stopnia niepełnosprawności)

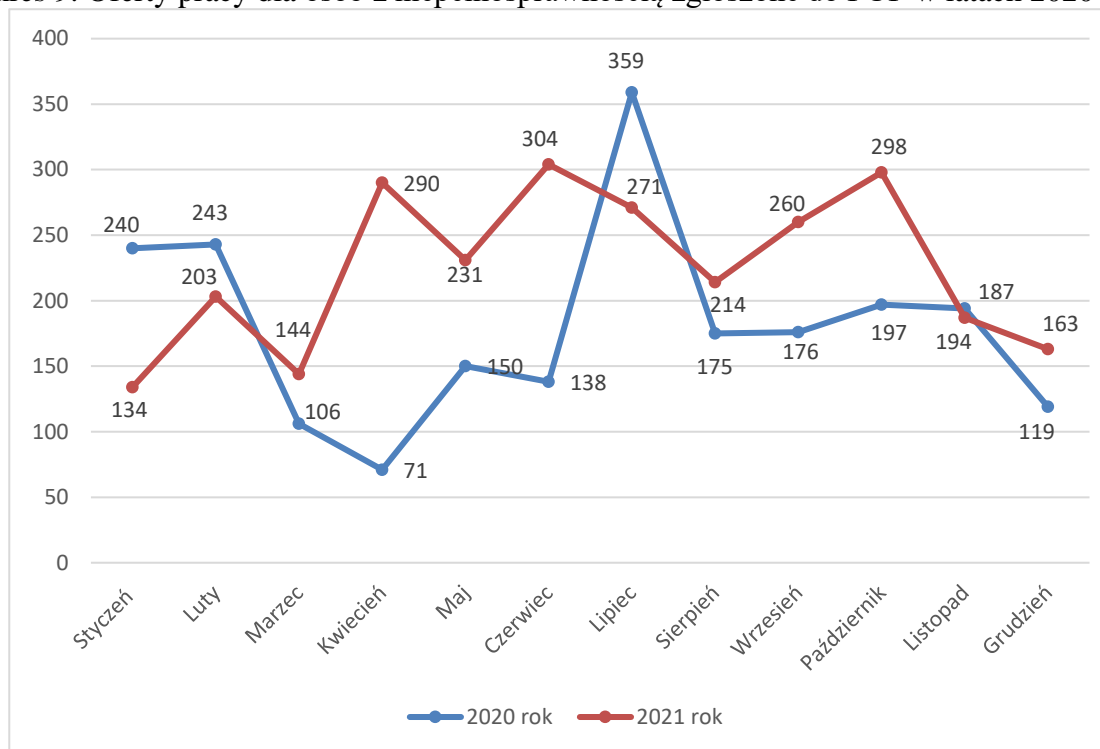

3. Oferty pracy dla bezrobotnych z niepełnosprawnością

W 2021 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy 106 879 ofert pracy, w tym 2 699 ofert skierowanych do osób z niepełnosprawnością, co stanowiło 2,5% ogółu. W analogicznym okresie 2020 roku, urzędy dysponowały 2 168 ofertami pracy dla osób z niepełnosprawnością (o 531 mniej niż w 2021 roku).

Warto podkreślić, że pracodawcy zatrudniający osoby z niepełnosprawnością mogą korzystać m. in. z uprawnień, takich jak: zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wyposażenie stanowiska pracy, dofinansowanie do wynagrodzeń i składek, czy refundacja kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego osobie z niepełnosprawnością.

Wykres 9. Oferty pracy dla osób z niepełnosprawnością zgłoszone do PUP w latach 2020-2021

4. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością

Osobom z niepełnosprawnością trudno jest znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy, dlatego wiele z nich szuka pracy w zakładach pracy chronionej, przystosowanych do zatrudnienia pracowników z wyższymi stopniami niepełnosprawności. Dla wielu też aktywizacja proponowana przez powiatowe urzędy pracy jest dużą szansą na zaistnienie na rynku pracy.

W 2021 roku w województwie wielkopolskim z różnych form aktywizacji zawodowej skorzystały 854 osoby bezrobotne z niepełnosprawnością. W porównaniu z rokiem wcześniejszym zauważa się znaczny wzrost (o 360 osób). Niewątpliwie powodem tak dużego zwiększenia liczby aktywizowanych osób z niepełnosprawnością było stopniowe odmrażanie gospodarki po okresie obostrzeń spowodowanych COVID-19. Pracodawcy ponownie zaczęli zgłaszać zapotrzebowanie na pracowników, a rynek pracy zaczął wchłaniać osoby bezrobotne, w tym z orzeczoną niepełnosprawnością. Dla tej grupy zarejestrowanych klientów urzędów pracy, w znaczny sposób zwiększony został też dostęp do instrumentów rynku pracy.

Tabela 2. Osoby z niepełnosprawnością skierowane do udziału w aktywnych formach przez powiatowe urzędy pracy w Wielkopolsce w 2021 r.

Lp.	Forma aktywizacji	Subregion kaliski	Subregion koniński	Subregion leszczyński	Subregion pilski	Subregion poznański	Razem
1.	Szkolenia	29	32	29	30	87	207
1a.	w tym bon szkoleniowy	4	3	0	0	0	7
2.	Staż	47	50	29	41	88	255
2a.	w tym bon stażowy	1	0	0	1	0	2
3.	Prace interwencyjne	7	20	10	23	7	67
4.	Roboty publiczne	10	14	2	11	12	49
5.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	9	22	11	9	29	80
6.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	22	30	9	33	7	101
8.	Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r.ż.	5	4	0	4	3	16
9.	Prace społecznie użyteczne	6	6	12	23	13	60
9a.	w tym PAI	0	0	0	0	2	2
10.	Inne formy aktywizacji nie uwzględnione w wierszach 1-9*	4	6	3	2	4	19
Województwo wielkopolskie		139	184	105	176	250	854

* bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy, refundacja stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w ramach środków PFRON, indywidualny program zatrudnienia socjalnego

Najwięcej osób z niepełnosprawnością zaktywizowano w subregionie poznańskim (250 osób), konińskim (184 osoby) oraz pilskim (176 osób). Najliczniej w różnych formach aktywizacji uczestniczyły osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności (52,5% ogółu). Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności stanowiły 2,3% aktywowanych.

Wykres 10. Bezrobotni z niepełnosprawnością zaktywizowani w Wielkopolsce w latach 2020-2021 (według subregionów)

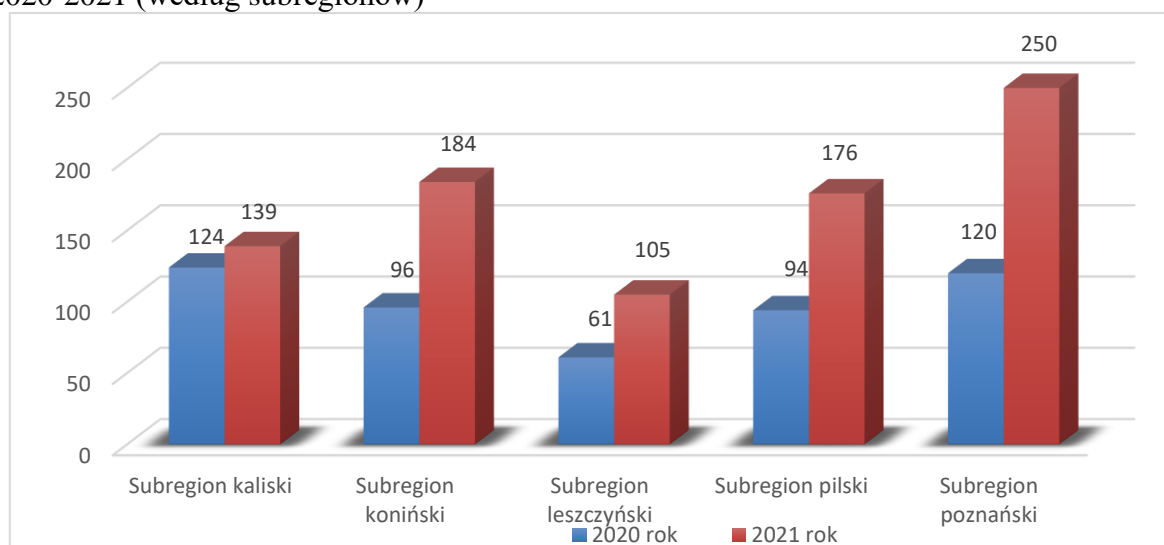

Tabela 3. Bezrobotni z niepełnosprawnością zaktywizowani zawodowo w 2021 r. w Wielkopolsce (według stopnia niepełnosprawności)

Lp.	Forma aktywizacji	Znaczny stopień niepełnosprawności	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Lekki stopień niepełnosprawności	Razem
1.	Szkolenia	4	91	112	207
1a.	w tym bon szkoleniowy	0	6	1	7
2.	Staż	9	116	130	255
2a.	w tym bon stażowy	1	1	0	2
3.	Prace interwencyjne	0	31	36	67
4.	Roboty publiczne	1	20	28	49
5.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0	46	34	80
6.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	3	57	41	101
8.	Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r.ż.	0	4	12	16
9.	Prace społecznie użyteczne	2	9	49	60
9a.	w tym PAI	0	2	0	2
10.	Inne formy aktywizacji nie uwzględnione w wierszach 1-9*	1	12	6	19
Województwo wielkopolskie		20	386	448	854

* bon na zasiedlenie, refundacja stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w ramach środków PFRON, indywidualny program zatrudnienia socjalnego

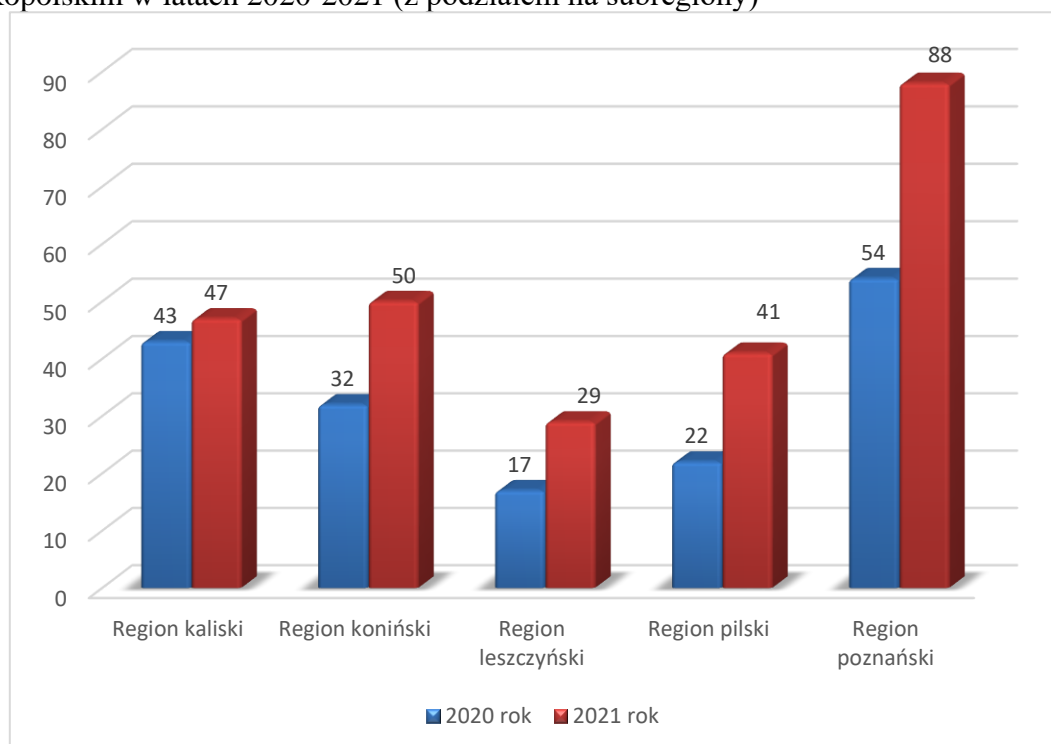
Poniżej zamieszczono opis zastosowanych przez powiatowe urzędy pracy formy aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością.

➤ **Staże zawodowe**

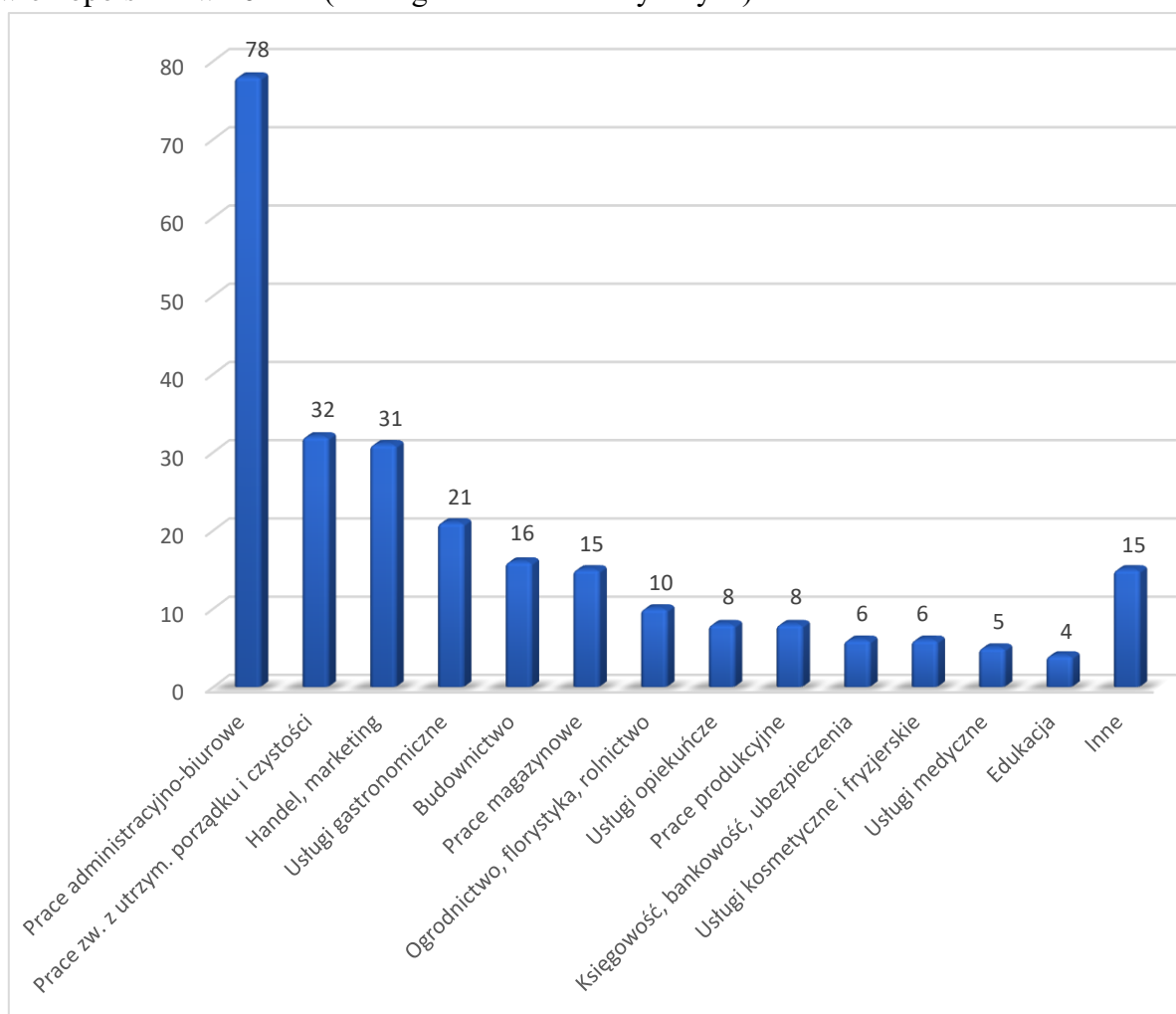
Najwięcej osób z niepełnosprawnością skierowanych zostało przez powiatowe urzędy pracy na staże zawodowe (255 osób). Staż zawodowy to forma aktywizacji, która daje możliwość nabycia umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, poprzez realizowanie zadań w konkretnym miejscu bez nawiązania stosunku pracy. Staż pozwala zdobyć doświadczenie zawodowe, stwarzając tym samym większą szansę na uzyskanie zatrudnienia. Na staż trwający do 6 miesięcy może zostać skierowany każdy bezrobotny. Bezrobotny, który nie ukończył 30 roku życia, może zostać skierowany do odbycia stażu na okres do 12 miesięcy.

Ta forma aktywizacji, w roku 2021, wykorzystywana była najczęściej przez powiatowe urzędy pracy w odniesieniu do grupy osób bezrobotnych z niepełnosprawnością. Do odbycia stażu skierowano 255 osób, co stanowiło 29,9% ogółu kierowanych do udziału w aktywnych formach. W porównaniu z rokiem 2020 liczba aktywizowanych w ramach tej formy wzrosła o 87 osób.

Wykres 11. Liczba staży zawodowych dla osób z niepełnosprawnością w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

Wykres 12. Staże zawodowe dla osób z niepełnosprawnością realizowane w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

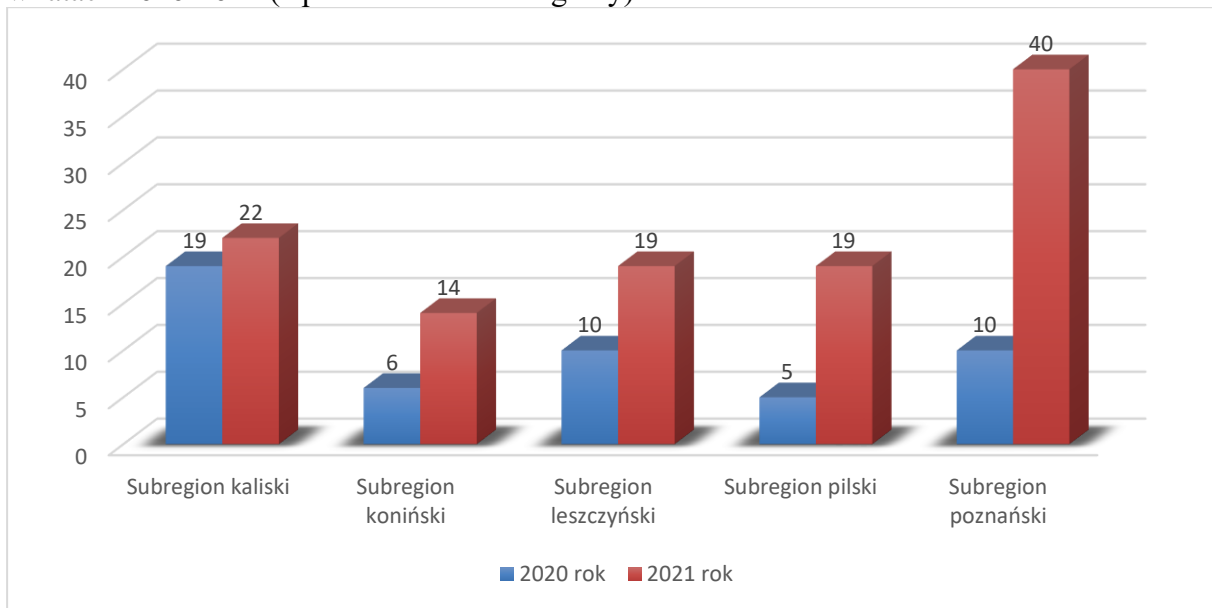
➤ Szkolenia zawodowe

Znaczącą grupę stanowiły osoby z niepełnosprawnością, które uczestniczyły w różnego typu szkoleniach. Uczestnicy uzyskali nowe lub podnieśli posiadane kwalifikacje zawodowe, nabyli kompetencje społeczne lub umiejętności pozwalające na powrót na rynek pracy.

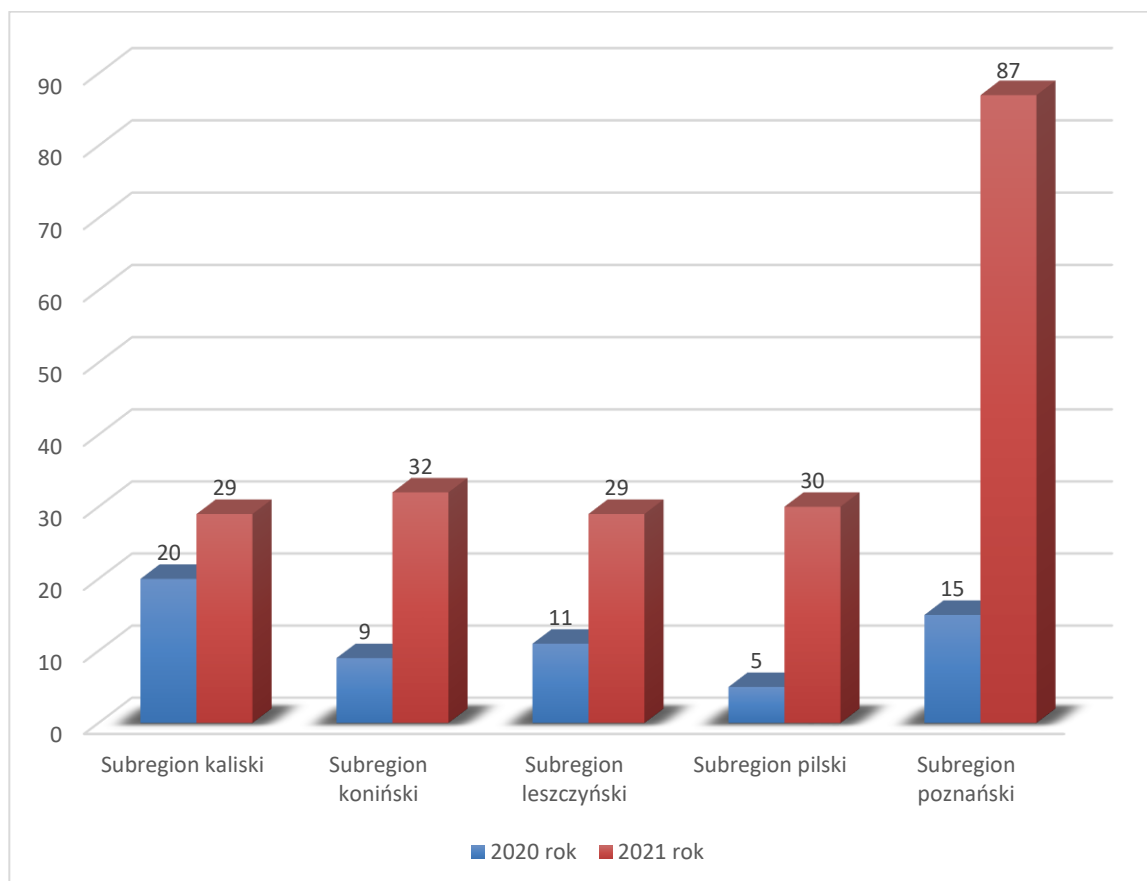
W 2021 roku w województwie wielkopolskim zorganizowano 114 szkoleń dla bezrobotnych z niepełnosprawnością, w których uczestniczyło 207 osób. W porównaniu do 2020 roku liczba szkoleń, w analizowanym okresie, wzrosła o 64, natomiast liczba aktywizowanych zwiększyła się o 147 osób.

Wśród osób przeszkolonych było siedmiu bezrobotnych z niepełnosprawnością, którzy otrzymali z urzędu pracy boni szkoleniowy. Boni taki przysługuje osobom, które nie przekroczyły 30 roku życia i gwarantuje skierowanie przez PUP na wybrane szkolenie wraz z pokryciem kosztów tego szkolenia.

Wykres 13. Liczba szkoleń dla osób z niepełnosprawnością w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

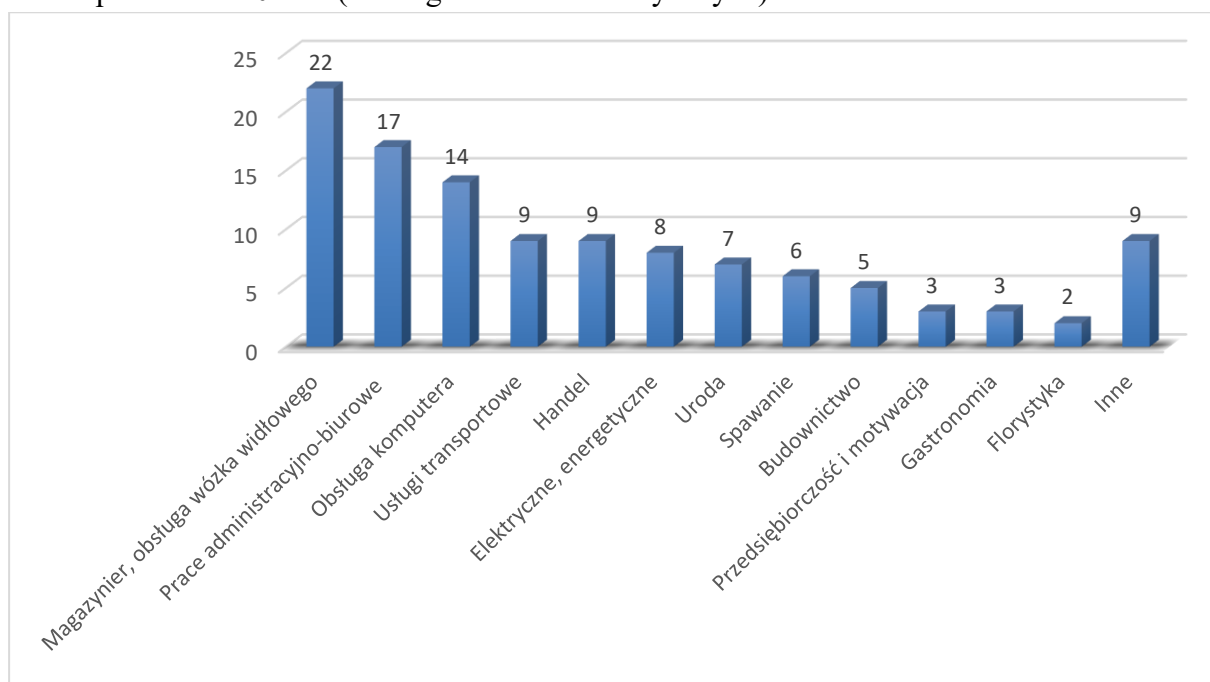

Wykres 14. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością przeszkolonych w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

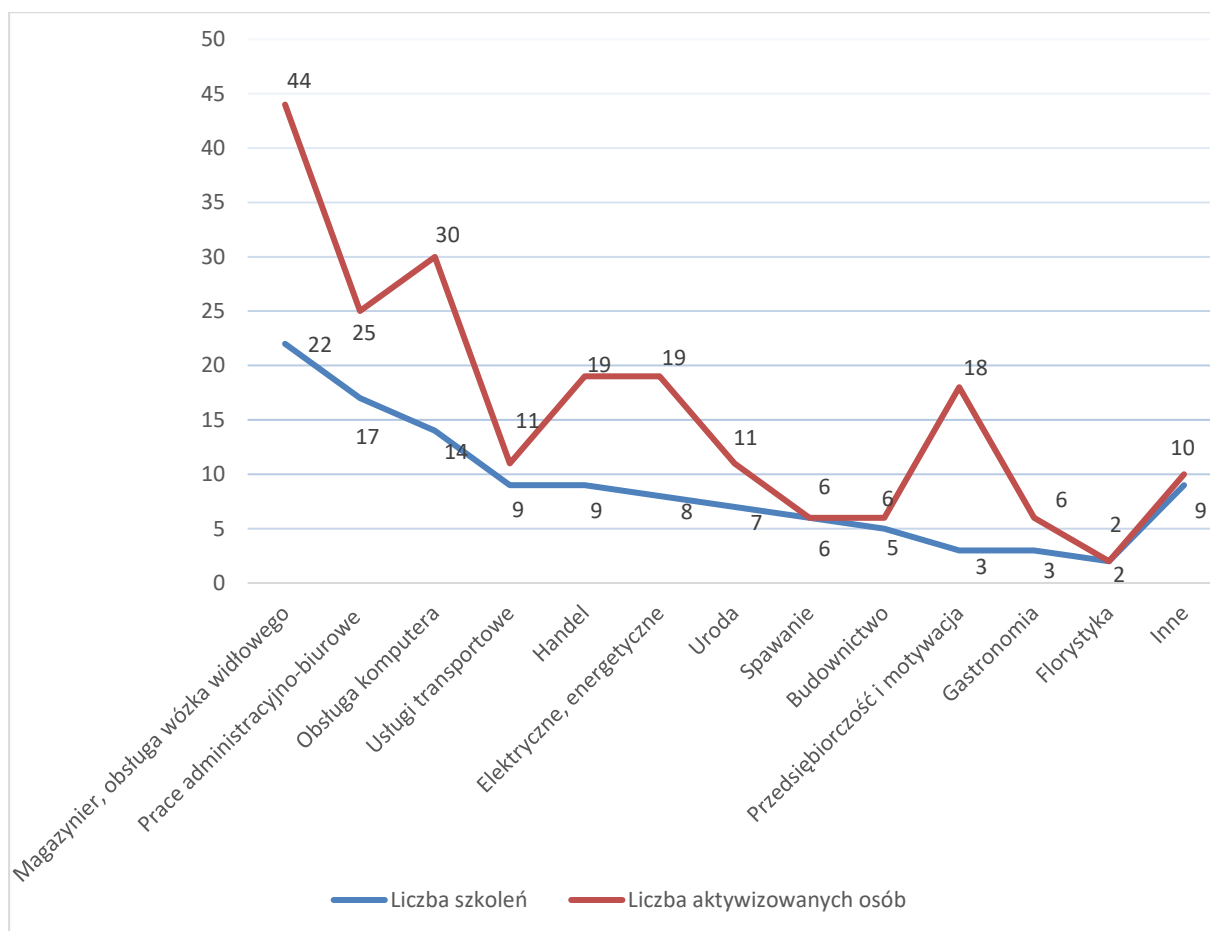

Wykres 15. Szkolenia dla osób z niepełnosprawnością zrealizowane w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

Wykres 16. Szkolenia dla osób z niepełnosprawnością zrealizowane w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych i liczby aktywizowanych osób)

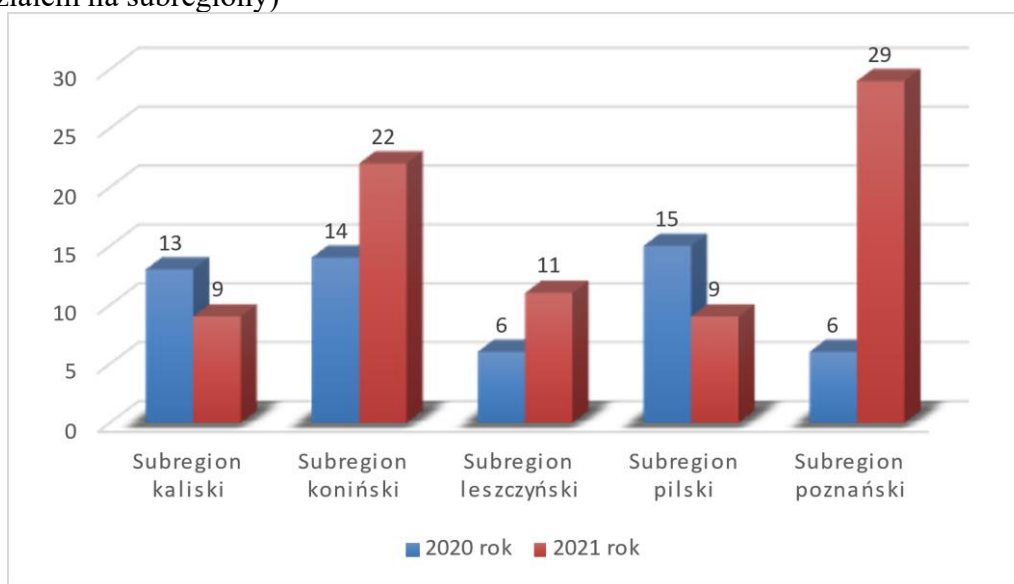

➤ Podjęcie własnej działalności gospodarczej

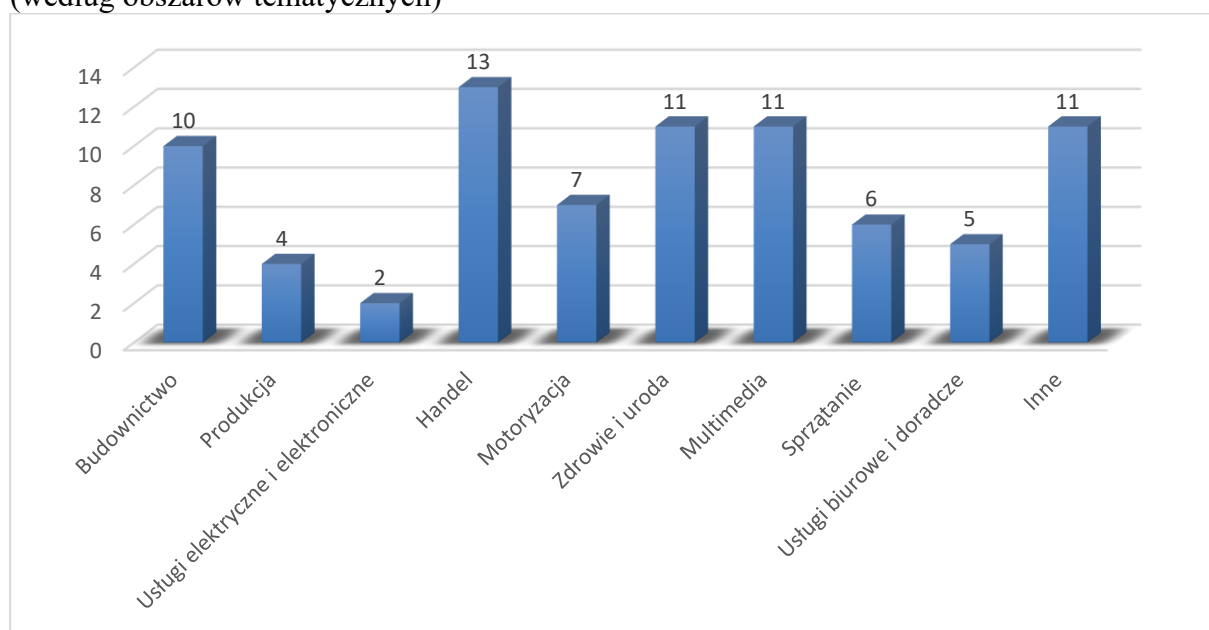
W 2021 roku w województwie wielkopolskim bezrobotnym z niepełnosprawnością przyznano 80 dotacji na podjęcie własnej działalności gospodarczej. W porównaniu do 2020 roku liczba ta zwiększyła się o 26.

Porównanie do 2020 roku, wskazuje, iż w roku 2021 notuje się większą liczbę udzielonych dotacji w subregionach poznańskim, konińskim i leszczyńskim, natomiast mniejszą liczbę w subregionach kaliskim i pilskim.

Wykres 17. Liczba udzielonych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej dla osób z niepełnosprawnością w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

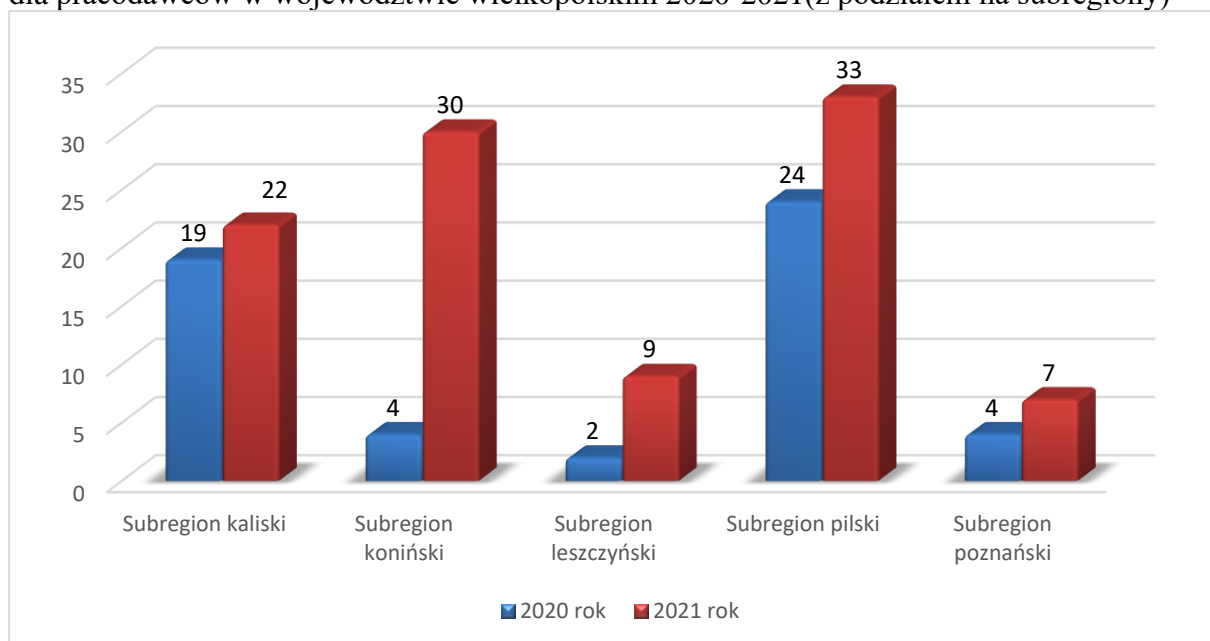
Wykres 18. Liczba przyznanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej dla osób z niepełnosprawnością w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

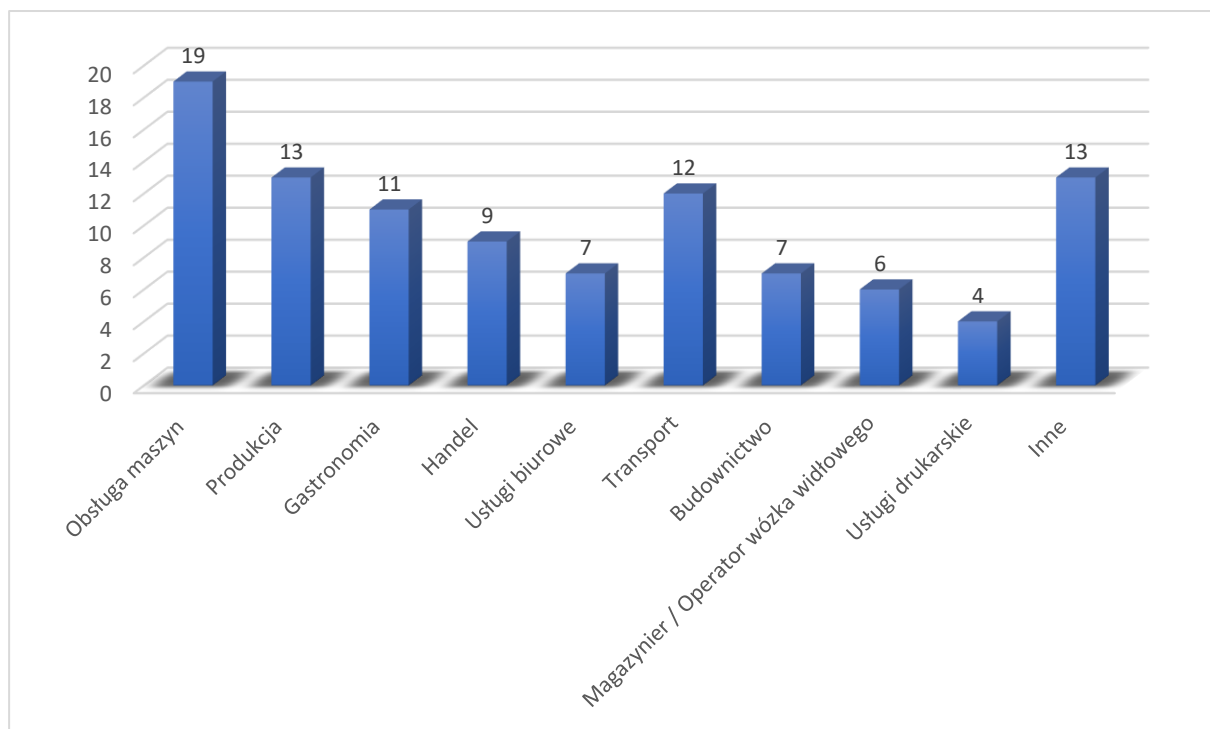
➤ Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc finansowa, udzielana pracodawcom przez powiatowe urzędy pracy, w celu stworzenia i wyposażenia lub doposażenia istniejącego już stanowiska pracy i zatrudnienia na nim skierowanego bezrobotnego. W 2021 roku powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego udzieliły pracodawcom refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w ramach której zatrudnienie podjęło 101 osób z niepełnosprawnością. W porównaniu z rokiem 2020, liczba zatrudnionych na stworzonych miejscach pracy w firmach wzrosła o 48 osób. Odnotowany wzrost zatrudnienia może wynikać z tego, iż ograniczenia związane z występowaniem wirusa SARS-COV-2, w 2021 roku w nieznacznym stopniu wpłynęły na formę aktywizacji, jaką jest refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Potwierdzają to także informacje przekazane z powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego, dotyczące aktywizowanych osób z niepełnosprawnością.

Wykres 19. Liczba refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla pracodawców w województwie wielkopolskim 2020-2021(z podziałem na subregiony)

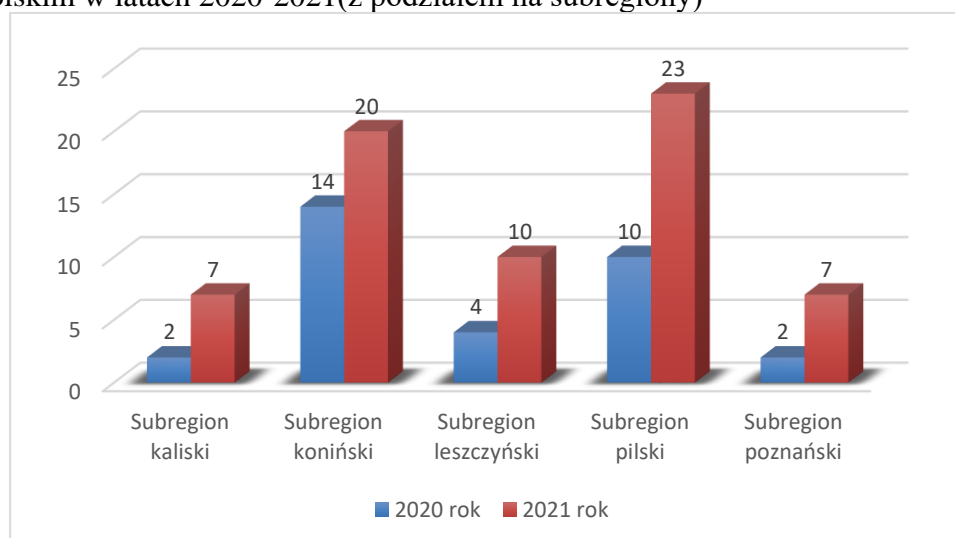
Wykres 20. Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla pracodawców przyznane w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

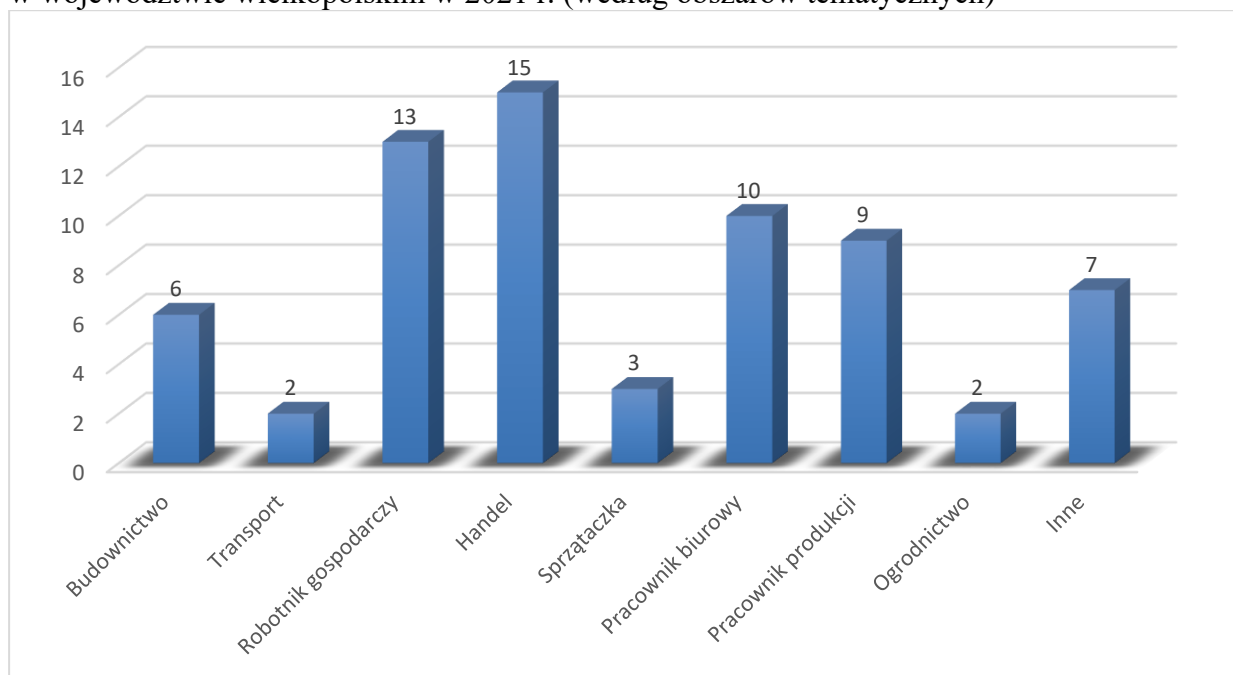
➤ Prace interwencyjne

W roku 2021 w województwie wielkopolskim zorganizowane prace interwencyjne pozwoliły na zatrudnienie 67 osób bezrobotnych z niepełnosprawnością lub skierowanych bezrobotnych opiekunów osób z niepełnosprawnością. Zatrudnienie odbywało się na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy. W porównaniu do roku 2020 roku liczba ta zwiększyła się o 35 osób.

Wykres 21. Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

Wykres 22. Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnością w ramach prac interwencyjnych w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

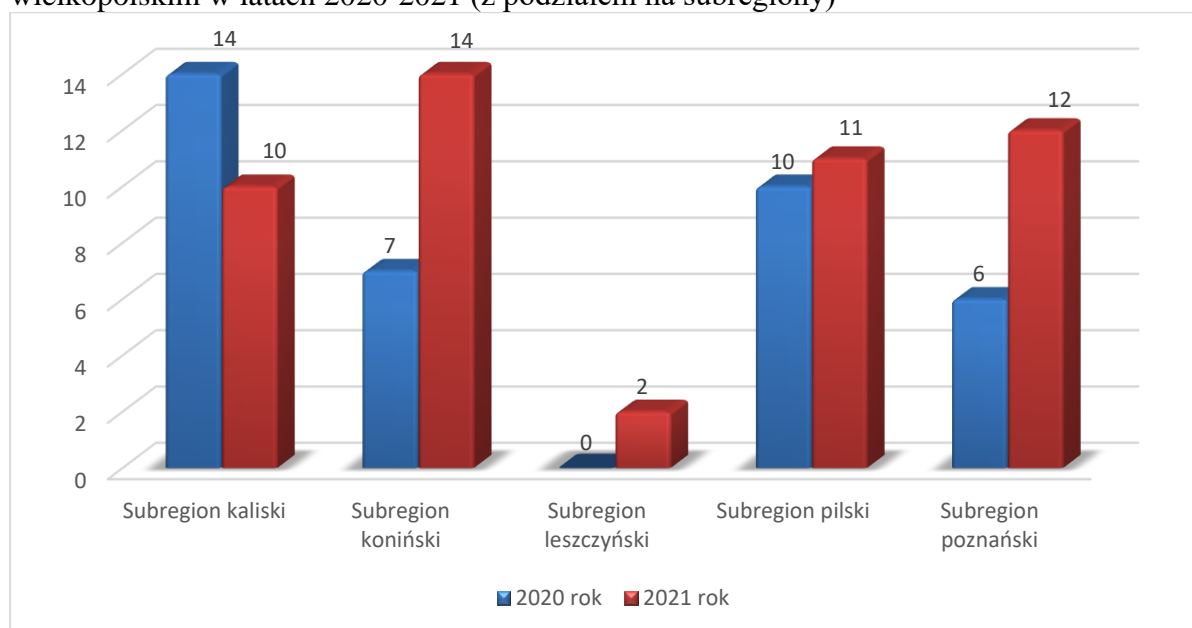

➤ Roboty publiczne

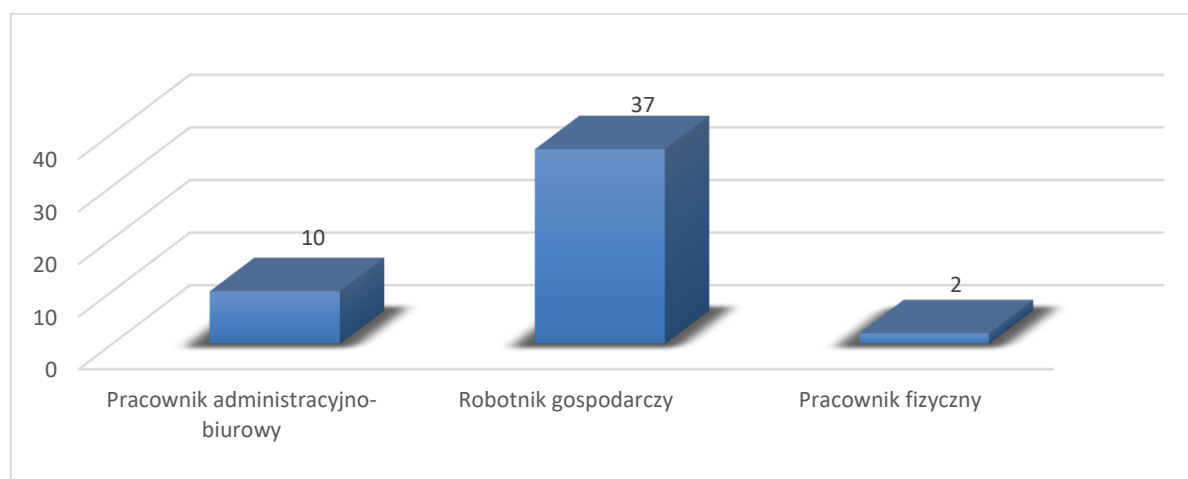
Roboty publiczne, przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków, są formą aktywizacji przyznawaną na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Z powyższej formy aktywizacji w roku 2021 skorzystało 49 bezrobotnych z niepełnosprawnością.

W Wielkopolsce, w porównaniu do 2020 roku, liczba skierowanych do wykonywania robót publicznych zwiększyła się o 12 osób.

Wykres 23. Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

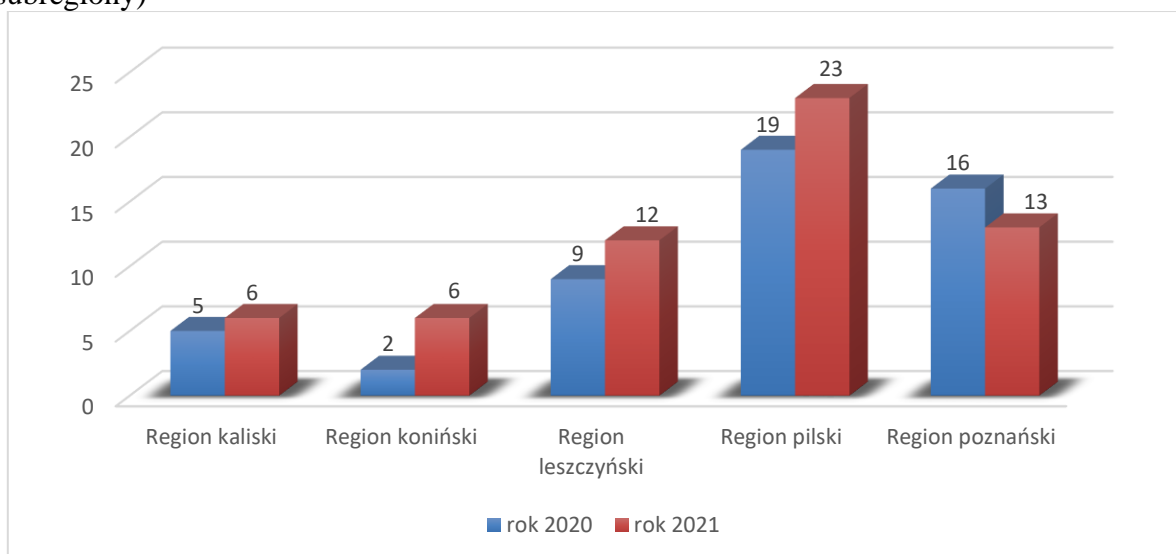
Wykres 24. Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnością w ramach robót publicznych w województwie wielkopolskim w 2021 r. (według obszarów tematycznych)

➤ **Prace społecznie użyteczne**

Osoby bezrobotne z niepełnosprawnością bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, były też kierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Odbywały się one w miejscu zamieszkania lub pobytu, w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. Prace takie wykonywało 60 osób, w tym 2 osoby pracowały w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI).

Wykres 25. Liczba osób z niepełnosprawnością skierowanych do wykonywania prac społecznie-użytecznych w województwie wielkopolskim w latach 2020-2021 (z podziałem na subregiony)

W województwie wielkopolskim, do wykonywania prac społecznie użytecznych, najwięcej osób z niepełnosprawnością skierowano na stanowisko pracownika gospodarczego (44 osoby), pracownika porządkowego (10 osób). Ponadto sześć osób z niepełnosprawnością wykonywało pracę na takich stanowiskach, jak: opiekunka, goniec i pomoc biurowa.

Podsumowanie

1. Na koniec 2021 roku, w ewidencji wielkopolskich powiatowych urzędów pracy, było 4 061 osób bezrobotnych z niepełnosprawnością. W grupie tej najwięcej zarejestrowanych było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym. Zdecydowanie dominowali bezrobotni z niepełnosprawnościami w wieku 55-59 lat. Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, najwięcej osób w rejestrach urzędów pracy było długotrwale bezrobotnych powyżej 24 miesięcy. Z kolei pod względem stażu pracy najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające doświadczenie zawodowe w przedziale 10-20 lat.
2. W 2021 roku z zakładów pracy zostało zwolnionych 476 osób z niepełnosprawnością, tj. o 363 mniej niż rok wcześniej.
3. W 2021 r. w województwie wielkopolskim z form aktywizacji zawodowej skorzystało 854 bezrobotnych osób z niepełnosprawnością. W porównaniu z 2020 rokiem nastąpił wzrost liczby aktywizowanych (o 360 osób).
4. W 2021 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy 2 699 ofert pracy skierowanych do osób z niepełnosprawnością, co stanowiło 2,5%

ogółu ofert. W porównaniu z 2020 rokiem liczba zgłoszonych ofert pracy, skierowanych do osób z niepełnosprawnością, zwiększyła się o 531 (24,5%).

5. Dużą popularnością wśród bezrobotnych osób z niepełnosprawnością cieszyły się szkolenia. W analizowanym okresie, w województwie wielkopolskim zorganizowano 114 szkoleń dla osób z niepełnosprawnością, w których udział wzięło 207 osób.
6. W 2021 roku do odbycia stażu skierowano 255 osób, co stanowiło prawie 29,9% ogółu kierowanych do udziału w aktywnych formach. Wśród organizowanych staży zawodowych dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością zdecydowanie przeważały skierowania do prac administracyjno-biurowych (78 osób).
7. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznane bezrobotnym z niepełnosprawnością w 2021 roku umożliwiły powstanie 80 nowych firm. Najwięcej firm (13) otwarto w branży handlowej.
8. W 2021 roku powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego udzieliły pracodawcom refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w ramach których zatrudnienie podjęło 101 osób z niepełnosprawnością. Najwięcej pracodawców (19) otrzymało wsparcie finansowe, w ramach tego instrumentu, na aktywność zawodową w zakresie obsługi maszyn.

Przez ostatnich kilka lat można było zaobserwować rokrocznie polepszającą się sytuację na rynku pracy. Miało to przełożenie także na sytuację osób z niepełnosprawnością. Drugi kwartał 2020 roku przyniósł nieoczekiwane zmiany związane z pandemią koronawirusa. Pogorszenie kondycji finansowej wielu firm wpłynęło negatywnie na sytuację tych osób na rynku pracy. Znacząco zmniejszyła się także liczba osób aktywizowanych w ramach środków finansowych, jakimi dysponowały urzędy pracy z Wielkopolski. Oprócz zmniejszającej się liczby ofert pracy oraz aktywizacji zawodowej, istniała też najprawdopodobniej obawa osób z niepełnosprawnością o swoje zdrowie, a nawet życie.

W roku 2021 w województwie wielkopolskim obserwuje się powrót do wcześniej zauważanych tendencji, z pozytywną zmianą związaną ze zwiększaniem się liczby ofert pracy zgłaszanych dla osób z niepełnosprawnością, liczbą tych osób objętych różnymi formami aktywizacji oraz zmniejszeniem liczby osób z niepełnosprawnością zwalnianych z zakładów pracy.

Zwiększająca się w 2021 roku aktywność osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy, może wynikać również z realizowanych projektów, których celem jest zatrudnianie i utrzymywanie na rynku pracy osób z orzeczeniami o niepełnosprawności. Jednym z nich jest projekt „Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”, realizowany przez Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

w partnerstwie z Polskim Związkiem Głuchych, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych oraz Stowarzyszeniem *Czas Przestrzeń Tożsamość*. Na ten cel przeznaczone zostanie blisko 26 milionów złotych. Projekt realizowany będzie do 30 czerwca 2023 r.

Dostosowania architektoniczne budynków instytucji i zakładów pracy, dostosowania stron internetowych, obowiązek informacyjny, obsługa tłumaczy języka migowego, wzrastająca świadomość i systemowe dążenie do wdrażania udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, które w efekcie stwarzają większe możliwości dla tych osób, również wpływają na aktywność zawodową tej grupy poszukujących pracy.